

A BESENYŐTELKI ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

Huszonöt évvel ezelőtt, 1974 szeptember elsején kezdődött meg, az akkor országosan úttörőnek számító kísérlet Besenyőtelken, egy úgynevezett komplex nevelési intézmény kialakítására. Az Általános Művelődési Központ kézzel fogható előnye a beruházásban, az építésben és a működtetésben megvalósuló költségtakarékosság volt.

Uri József, a besenyőtelki művelődési központ művelődés-szervező diplomával is rendelkező pedagógusa másfél évtizedet tud ez intézményféléseiben maga mögött. Szakdolgozatában fel is dolgozta tapasztalatait.

„Annak idején, 1979-ben jelentős változás történt Besenyőtelken. Az új nevelési központ átadása után formailag is új intézmény jött létre, amely tartalmilag is megújult. Az új művelődési intézmény egybeépült a négy tantermes általános iskolával és egy két tantermes politechnikai műhellyel. Az új részben kapott helyet a könyvtár, százkilencven négyzetméter alapterülettel. A beszámolók szerint különösen a könyvtár és a tornaterem kihasználtsága nagy. E két helyiségben napi tiztizenkét órán át volt foglalkozás. A színházterem kihasználtsága is hasonlóan nagy volt, heti háromszori filmvetítéssel, előadásokkal.”

Ugyancsak az említett tanulmányban szerepel, hogy 1980-ban a közművelődési munkákba aktívan bekapcsolódtak a tantestület tagjai is. Csoportvezetőként, TIT előadóként. Egy szóval a modell sikeresnek bizonyult, elismerték országwide. Ön 1982-től, a tantestület tagjaként mégis érzékelt az anomáliákat is.

- Visszagondolva, az egészben az az ellentmondásos, hogy a dolgok, a közművelődés, az ÁMK, tényleg jól működött. Legalábbis lehetőségeihez mérten, jó színvonalon. De annak köszönhetően, hogy pár pedagógus „vitte a hátán” az egészet. Valami belső tüztől hajtva, ha tetszett másoknak, ha nem. Aki komolyan kezd el dolgozni, rengeteg problémával találja magát szembe, még most is.

- Annak idején jól működtek a szakkörök, a hímször, a pávakör, együtt volt és kiemelkedően dolgozott az ifjúsági klub is. A moziban jegyszédőként tapasztaltam, saját szememmel láttam a telt házakat. Most visszagondolva, megdöbbenőnek találom: még a szovjet filmekben is telt ház volt. Ma már ezt el sem tudnám képzelni. Ezzel nem a szovjet filmeket akarom minősíteni, hisz számtalan jó alkotás, remekmű van közöttük. A diákbérletes előadások sikeréről már nem is beszélve. Akkoriban színvonalasan működött, országosan jegyzett volt a honismereti kör, rendszeresen megjelent az iskolaiújság, másorral jelentkezett a falurádió, az akkori tanács hangosbemondóján.

Az említett „megszállott kolléga” elment máshová, ezek a dolgok pedig megszűntek. Ezzel csupán azt akarom érzékeltetni: az erő, az élet nem a falakban, hanem a védők, az itt dolgozók szívében, fejében van. Ha erről elfeledkeznek, a besenyőtelki

ÁMK elszűrülhet ugyanúgy, mint ahogy Heves megyében ez előfordult hasonló intézményekkel.

Pedig az általános művelődési központoknak nagyon nagy jövőjük van. Sőt, bizonyos szempontból csak ezeknek van jövőjük. Nagyon sok múlik azon, ki felvállalja fel. Hozzáértés és pedagógia nélkül nem megy.

És pénz nélkül sem. Kell, hogy az önkormányzatokban a szándék és az elhatározás is meglegyen ahhoz, hogy a közművelődésre szánt pénzt valóban arra és ne másra költse. A példa azt mutatja, hogy a pedagógusok bevonhatók a közművelődési munkába. A tekintélyük nagy, s a gyermekeken keresztül a szülőket, a felnőtteket is lehet mozgatni. Bizonyos, hogy gazdaságosabb is, hogy egy épületben zajlik a falu oktatása és közművelődése. A csak főhivatású népművelő presztízse soha nincs akkora, mintha oktatna. Ez a modell jó. Hollandiában például remekül működik.

- Szervezetileg hogyan oldják meg a közművelődési feladatokat. Milyen a munkamegosztás?

- Azt hiszem, nagyon egyszerűen. Jelenleg a feleségem, Uriné Szászi Ilona a közművelődési igazgatóhelyettes. Ő, amellett, hogy tanít, ezért a munkáért kap 18 ezer forint bérpótlékot, s van évente 280 ezer forintja arra, hogy ebből csináljon rendezvényeket.

- Tudtommal a település lélekszámának megfelelően kap fejkvótát az önkormányzat.

- A kulturális törvény nem ér addig semmit, amíg külön rendelettel nincs lefixálva, hogy ezt a pénzt elkülönítetten kezeljék a közművelődés céljára. Mert ellenkező esetben beke- rül az intézmény költségvetésébe, és esetleg másra költik.

- A közelmúltban nyertek 700 ezer forintot a Nemzeti Kulturális Alapból kimondottan rendezvényekre, a néptáncgyűttes működéséhez, a néptánc találkozóhoz, a megyei ifjúsági találkozóhoz.

- Még az a szerencse, hogy ezt elkülönítetten kell kezelni.

Uri József testnevelés szakos tanár léteire néptánc csoportot szervezett a faluban. Szerzett hozzá művészeti vezetőt is, az egritáncpedagógust, Balogh Ágnest. Az együttes körüli szervező munkát magára vállalja, ami nem kevés munkát jelent, hiszen a gyerekeknek a különféle táncokhoz több ruha kell, ügyelni kell a próbafegyelemre, a fellépéseket meg kell szervezni, indítani kell a csoportot a fesztiválokon, versenyeken. A besenyőtelki gyermek-néptánc csoport megyei szinten az élvonalban van.

Uri József úgy gondolja, az lenne jó, ha az oktatás és a közművelődés egységet alkotna. Az általános művelődési központot jó intézményfélének tartja. Persze egy igazgatónak kényelmesebb csak tanítani, mintsem a település egészének a közművelődésével foglalkoznia. Hacsak nem megszállott az illető.

